

Aika: 24.1.2020 klo 8.15-10.25

Paikka: Tampereen kaupunkiseutu, kh. Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj.
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala, 1. vpj., 13§
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala, 13 §
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi
Linnamaa Reija	strategiajohtaja	Tampere
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Hirvonen Tuomas	kunnanjohtaja	Vesilahti 8-10 §
Rämö Heidi	kunnanjohtaja	Lempäälä, 2. vpj. 13 §
Sorvanto Jarkko	kaupunginjohtaja	Ylöjärvi
Väätäinen Eero	kaupunginjohtaja	Nokia
kokouksessa läsnä:		
Marjamaa Patrik	kehitysjohtaja	Kangasala
Niemi Olli	hallintojohtaja	Pirkkala
Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Pohjonen Juhani	seutusihteri	sihteri, TKS

Kutsutut:

Lyly Lauri	seutuhallituksen puheenjohtaja	Tampere
Vandell Ari	suunnittelupäällikkö	Tampere, 9 §
Kankkonen Satu	kehittämispäällikkö	TKS, 10 §
Kuusela Kaisu	seutusunnittelupäällikkö	TKS, 10-11 §
Kurela Johanna	viestintäsuunnittelija	TKS, 12 §

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

8 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	3
9 § HENKILÖLIKENNETUTKIMUKSEN 2021 TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN LISÄOTOS	4
10 § ASUINALUEIDEN SEURANTATYÖKALUN, HYVINVOINTI-INDEKSIIN SEUDULLISTAMINEN, TYÖN KÄYNNISTÄMINEN	7
11 § ASUNTOPOLIITTISEN OHJELMAN UUDISTAMINEN, TYÖOHJELMA JA TARJOUSPYYNTÖ	9
12 § VIESTINNÄN KEHITTÄMISOHJELMA	15
13 § KAUPUNKISEUDUN KUNTAYHTYMÄN ASiantuntijuuden KEHITTÄMINEN	18
14 § TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT	21
15 § SEURAAVAT KOKOUKSET	22
16 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	23

8 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Muistio 10.1.2020, liitteenä.

Asiat 10.1.2020	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
Maan- ja lumen vastaanottoratkaisut kaupunkiseudulla, tilannekatsaus	Asia etenee Tampereen ja kehyskuntien neuvotteluin	Kunnat
Lakeland Tampereen seutu, satamatoimintojen seudullisen kehittämisen jatkaminen	Asia etenee KJK:n 10.1. täsmennyksin tarjouspyyntöön ja työntilaamiseen	TKS
Kuntajohtajakokouksen varapuheenjohtajat vuodelle 2020	Oskari ja Heidi ovat aloittaneet ahkeroinnin varapuheenjohtajina	OA, HR
Kaupunkiseudun kuntayhtymän asian- tuntijuuden kehittäminen	Asia on käsittelyssä tässä kokouksessa.	PN

9 § HENKILÖLIKENNETUTKIMUKSEN 2021 TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN LISÄOTOS

Seutusihteeri Pohjonen ja Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru

Seutuhallitus 29.5.2019 päätti:

että seututoimisto toimittaa pyydetyn ”valtuutus ja ilmoittautuminen” -lomakkeen,

että kaupunkiseutu osallistuu henkilöliikennetutkimukseen omalla lisäotoksellaan, joka lähtökohtaisesti mahdollistaa kuntakohtaiset raportoinnit,

että lisäotoksen kustannustenjako sovitaan samoin perustein kuin vuoden 2016 tutkimuksessa ja

nimetä liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Tourun tutkimuksen yhteyshenkilöksi.

Valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen 2021 kilpailutus on päätynyt ja konsultiksi on valittu WSP Finland Oy (yhdessä KantarTNS Oy:n kanssa). Kaupunkiseuduilta odotetaan ilmoituksia lisäotosten koosta. Kaupunkiseutujen tulee sopia asiasta suoraan konsultin kanssa 31.1.2020 mennessä.

Vuoden 2016 tutkimuksen lisäotos

Tutkimuksen lisäotokset kerättiin Helsingin, Oulun, Tampereen ja Turun seuduilta, Joensuun ydinkaupunkiseudulta, Päijät-Hämeen maakunnasta, Riihimäen seutukunnan alueelta, Salosta, itäiseltä Uudeltamaalta sekä läntiseltä Uudeltamaalta. Kullekin seudulle laadittiin oma yhtenäistä muotoa noudattava raportti. Otoskoot määräytyivät seutujen oman kiinnostuksen/tarpeen ja toisaalta maksuhalukkuuden mukaan. Tampereen seudun lisäotoskoko oli n. 7500 josta saadut käytävissä olevat havainnot noin 4200. Saatua tietoa on hyödynnetty monipuolisesti seudun ja sen kuntien yhdyskuntasuunnittelussa. Viime kierroksen vastaukset jakautuvat kunnittain seuraavasti: Lempäälä 673, Kangasala 298, Vesilahti 157, Nokia 341, Orivesi 308, Ylöjärvi 344, Pirkkala 233, Tampere 1753. Seudun kustannukset v. 2016 olivat n. 70 000 € ja ne jaettiin seuraavasti: Pirkanmaan ELY-keskus 25 000 €, Tampereen kaupunki 25 000 € ja Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä 20 000 €.

Tampere tilasi tehdystä tutkimuksesta oman raportoinnin. Vastaava olisi vastaajamäärien perusteella mahdollista tehdä myös Lempäälästä. Muiden kuntien osalta vastaajamäärät olisivat turhan pieniä laadukkaan kuntakohtaisen analyysin toteuttamiseksi. Seudun otoksen

kokoa olisi perusteltua laajentaa, jotta myös kuntakohtaisia tarkasteluja voitaisiin tehdä tarkemmalla tasolla. Edelliseen tutkimukseen nähdyn otoksen allokoointia on myös mahdollista kehittää.

Liikenne- ja liikennejärjestelmäsuunnittelu ja sen vaikutusten arviointi edellyttävät kattavaa tietopohjaa, jota voidaan hyödyntää monipuolisesti myös muussa seudun kehityksen tilan ja kehityksen tarkastelussa. Osallistumista valtakunnalliseen tutkimukseen lisäotoksella puoltavat mm. seuraavat asiat:

- Toimenpiteiden vaikuttavuuden seuranta edellyttää aiempiin tutkimuksiin vertailukelpoista tutkimustietoa.
- Tutkimuksesta saatava tieto ja sen raportointi on laadukasta ja vertailukelpoista muiden suomen alueiden kanssa. Laadukas suunnittelu edellyttää laadukasta tietopohjaa.
- Valtakunnallisesti organisoitu tutkimus on omaa tutkimusta kevyempi toteuttaa ja sen sisältö vastaa seudun omaa tutkimusta.
- Valtakunnallisen tutkimuksen laatimiseen osallistuu laajasti teemaan liittyvää asiantuntemusta.

Lisäotoksen hinnoittelu vuoden 2021 tiedonkeruuseen

Kaupunkiseutujen optiot on tarjouksessa muodostettu niin, että 1000 henkilön perusotos on hinnoiteltu erikseen ja tämän otoksen kasvattaminen per 1000 henkeä on hinnoiteltu erikseen. Tavoiteltu otoksen koko määrittelee siis kaupunkiseutujen tilaaman työn laajuuden. Kaupunkiseutujen edellytetään itse päättävän, minkä suuruisen otoksen tilaavat. Tämän päätöksen tukemista varten järjestetään Skype-webinaari tiistaina 21.1.2020 kello 10-11.30 (alustava tieto). Tilaisuudessa konsultti kertoo aiempien kokemusten perusteella, minkä suuruisilla otoksilla on odotettavissa minkä tasoista tietoa ja mitä epäluotettavuutta otoskokoihin liittyy. Kaupunkiseudut voivat samalla esittää kysymyksiä liittyen otoskoon määrittelyyn. Tilaisuuden jälkeen kaupunkiseudut voivat tehdä päätöksen tilaamansa työn laajuudesta. Ne kaupunkiseudut, joilla on aiempaa kokemusta ja selkeä näkemys tarvitsemansa otoksen laajuudesta, voivat luonnollisesti ottaa konsulttiin yhteyttä sopimusasiassa jo ennen tilaisuutta.

Tarjouksen mukainen hinnoittelu on seuraava:

- d) kaupunkiseutujen päätutkimuksen (otoskoko 1000 henkeä) kokonaishinta (optio) 37 200 €
- e) kaupunkiseutujen päätutkimuksen hinta 1000 hengen lisäotosta kohti (optio) 10 085 €

Liikennejärjestelmätyöryhmä käsittelee asiaa kokouksessaan 22.1.2020.
Päätös toimitetaan KJK:n jäsenille 23.1.

Liikennejärjestelmätyöryhmän puheenjohtaja Ari Vandell on kutsuttu kokoukseen.

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liitteet.

- Otoksen koon merkitystä avaava kalvosarja
- HLT:n 2021 Tehtävän kuvaus ja hankintapäätös

Kuntajohtajakokous 24.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

että Tampereen kaupunkiseudun lisäotos on 8000 kpl

että rahoitus 107 800 toteutetaan:

ELY-keskus 25 000 €,

Tampereen kaupunki 34 900 €,

Kehyskunnat 23 600 €,

TKS 24 300 € ja

että Talli-mallialueeseen kuuluvat seudun ulkopuoliset kunnat Akaa, Hämeenkyrö, Pälkäne ja Valkeakoski voivat osallistua tutkimukseen vastaamalla kokonaisuudessaan omista kustannuksistaan.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

10 § ASUINALUEIDEN SEURANTATYÖKALUN, HYVINVOINTI-INDEKSIIN SEUDULLISTAMINEN, TYÖN KÄYNNISTÄMINEN

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela ja kehittämisspäälikkö Satu Kankkonen 2.12.2019:

Kuluvalle MAL-sopimuskaudella Tampereen kaupunki on pilotoinut asuinalueiden eriytymiskehityksen seurantaan rakentamalla paikkatietopohjaisen asuinalueiden demografisia eroja tarkastelevan järjestelmän, Hyvinvointi-indeksiin. Indeksillä on sovittu seudullistettavaksi osana MAL4-sopimusta. Työn tuloksia hyödynnetään muun muassa seudun Asuntopoliittisessa ohjelmassa.

Hyvinvointi-indeksi seudullistaminen; hankkeen keskeinen sisältö

Hanke muodostuu kolmesta kokonaisuudesta: 1. Asuinalueiden Hyvinvointi-indeksiin seudullistaminen 2. Tietopohjan rakentaminen Tampereen seudun asuntopoliittiseen ohjelmaan ja sen hyödyntäminen kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon suuntaamisessa ja palvelusuunnittelussa sekä 3. Seudullisen Hyvinvointi-indeksiin tuottaman tiedon jakaminen laajemmin.

Hankkeen tuloksia hyödynnetään syksyllä 2020 Asuntopoliittisen ohjelman tavoitetyöpajoissa sekä seudun Hypa-työryhmän työskentelyssä.

Hankkeen myötä seutuyhteistyön käyttöön saadaan pysyvä väline asuinalueiden eriytymiskehityksen seurantaan.

Hankkeen organisointi ja aikataulu

Hankkeelle perustetaan tieteellinen ohjausryhmä Kestävä kaupunki -ohjelman päätöksen suosituksesta. Työn etenemistä raportoidaan seudun Masto- ja Hypa-työryhmille, jotka myös ohjaavat työskentelyä seutuyhteistyön ja kuntien kannalta tarkoituksenmukaiseen suuntaan.

Seutuyksikkö on saanut työn toteuttamiseksi Ympäristöministeriön Kestävä kaupunki-ohjelmasta 30 000 € avustuksen. Avustus mahdollistaa tarvittavan ohjelmiston hankkimisen ja työvoiman palkkaamisen hankkeen toteuttamiseen. Seutuyksikkö huolehtii hankkeessa tarvittavan aineiston tilaamisesta. Hanke toteutetaan Masto ja Hypa-työryhmien yhteistyönä. Hankkeen toteutusta koordinoivat Seutuyksikössä Kaisa Kuusela ja Satu Kankkonen.

Projektisuunnittelijana on Kaisa Hynynen ja teknisestä aineistojen käsittelystä ja analyysistä vastaa paikkatietoasiantuntija Jussi Välimäki.

Hanke käynnistyy vuoden alussa hyvinvointi-indeksin seudullistamisella ja jatkuu varsinaisella analyysivaiheella. Hanke valmistuu elokuun loppuun 2020 mennessä Kestävä kaupunki- ohjelman aikataulun mukaisesti.

Tieteelliseen ohjausryhmään on tarkoitus kutsua:

Professori Liisa Häikiö, Tampereen yliopisto
Apulaisprofessori Venla Bernelius, Helsingin yliopisto
Apulaisjohtaja Hanna Dhalmann, ARA
Kehittämiskoordinaattori/jatko-opiskelija Jenni Mäki, Tampereen kaupunki/Lapin yliopisto

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela ja kehittämispäällikkö Satu Kankkonen selostavat asiaa kokouksessa.

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liite.

- Hyvinvointi-indeksin seudullistaminen, työsuunnitelma.

Kuntajohtajakokous 24.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

hyväksyä hyvinvointi-indeksin seudullistamisen työsuunnitelman ja

nimeää tieteellisen ohjausryhmän seuraavasti:

Professori Liisa Häikiö, Tampereen yliopisto
Apulaisprofessori Venla Bernelius, Helsingin yliopisto
Apulaisjohtaja Hanna Dhalmann, ARA
Kehittämiskoordinaattori/jatko-opiskelija Jenni Mäki, Tampereen kaupunki/Lapin yliopisto

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

11 § ASUNTOPOLIITTISEN OHJELMAN UUDISTAMINEN, TYÖOHJELMA JA TARJOUSPYYNTÖ

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela 15.1.2020:

Tampereen kaupunkiseudun asuntopoliittinen ohjelma 2030 hyväksyttiin vuonna 2010. Ohjelman toteuttaminen ja asuntopoliitiikan seuranta ovat tämän jälkeen toteutuneet osana MAL-sopimusmenettelyä.

Asuntopoliittisen ohjelman (ja Rakennesuunnitelman) päivittämisen tarve on tunnistettu mm. 5.4.2019 käydyssä asuntopoliittisessä keskustelussa. Päivitystä on valmisteltu syksyllä 2019. Työn taustalle on laadittu tätä aiemmin Rakennesuunnitelman auditointi syksyllä 2018. Asuntopoliittinen keskustelu on ollut myös keskeistä MAL4-sopimuksen neuvotteluprosessissa.

Masto ja LJ käsittelivät MAL-sopimuksen toteutuksen ohjelmointia kokouksessaan 11.12.2019. Samassa kokouksessa Masto käsitteli Asuntopoliittisen ohjelman sisältöjen ohjelmointia sekä Rakennesuunnitelman tilannekuvan sisältöjä. Työryhmät päättivät, että Rakennesuunnitelman tilannekuva ja Asuntopoliittinen ohjelma toteutetaan pääosin vuoden 2020 aikana ja että hankkeissa voidaan hyödyntää konsulttien tukea.

Asuntopoliittisen ohjelman uudistuksen työohjelma

Asuntopoliittisen ohjelman taustalla on tahto hahmottaa aiempaa paremmin asumisen nykytila ja sen tulevaisuuden kehittämiskysymykset Tampereen kaupunkiseudulla.

Ohjelman tarkoituksena on vahvistaa väestöön ja asumiseen liittyvää tietopohjaa ja sen hyödyntämistä kuntien välisessä yhteistyössä. Tarkoituksena on lisäksi hahmottaa seudullisen asuntopoliitiikan realistista tarkastelutasoa ja mittakaavaa.

Asuntopoliittisen ohjelman myötä Tampereen kaupunkiseudun kunnat:

1. Muodostavat realistisen käsityksen seudun tulevien vuosien kasvusta ja kasvun taustatekijöistä.
2. Muodostavat asuntotarvelaskelman seudullisesti relevantissa tarkkuudessa yhdyskuntarakenteen ominaispiirteet huomioivalla tavalla sekä määrittelevät periaatteet kasvun suuntaamiseen rakenteeseen.
3. Määrittelevät yhdessä ARA:n kanssa seudun kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteen sekä mahdolliset alue- tai kuntakohtaiset osuudet.

Näiden lisäksi prosessi voi tuottaa muitakin laadullisia ja määrällisiä tavoitteita asumiselle ja muilla sektoreilla tehtävälle työlle.

Asuntopoliittisen ohjelman valmistelun vaiheet ja sisältö

Tampereen kaupunkiseudun asuntopoliittinen ohjelma toteutetaan kolmessa vaiheessa: 1) Nykytilan kuvaus - lähtötiedot, 2) Seudun asuntopoliitiikan periaatteiden ja tavoitteiden asettaminen ja 3) Asuntopoliitiikan jalkauttaminen: toimenpiteiden kuvaaminen ja seuranta

1. Nykytilan kuvaus - lähtötiedot

Nykytilan kuvausta varten laaditaan selvityksiä, jotka käsittelevät väestöä ja asuntorakentamista nyt ja tulevana vuosina. Selvitykset tehdään aiempaa laajemmin paikkatietopohjaisesti. Tarkoituksena on irrottaa kuntakohtaisesta tarkastelusta ja painottaa asumisen ilmiöiden kuvaamista niiden luonnollisissa puitteissa hyväksymällä työn lähtökohdiksi asuinalueet väestöpohjineen sekä rakennetun yhdyskunnan ominaispiirteet.

Väestöä käsittelevät selvitykset:

Seudun väestösuunnite, jonka pohjalta laaditaan väestösuunnitteet kolmelle tulevalle MAL-kaudelle 2020-2023, 2024-2027 ja 2028-2031 tarkoituksenmukaisella tarkkuudella. Suunnitteeseen voidaan kytkeä kasvuskenaariota vuoteen 2040 saakka. (konsulttitoimeksiantona)

Asuinalueiden eriytymiskehityksen seuranta, tilastokeskuksen väestöaineiston pohjalta tehty analyysi seudun asuinaleista paikkatietomuodossa. (omana työnä)

Asunnottomuuden tilannekuva ja toimenpideohjelma, osana MAL4-sopimuksen toteutusta. Työ tehdään yhdessä seudun muiden työryhmien kanssa eikä siinä käsiteltävien teemojen volyyymi välttämättä yllä seudullisen asuntopoliitiikan tasolle. (omana työnä)

Rakentamista käsittelevät selvitykset:

Asuntotarvelaskelma kolmelle tulevalle MAL-kaudelle sovitettuna seudun yhdyskuntarakenteen ominaispiirteisiin. (konsulttitoimeksianto)

Kuntien kaavavarannot ja tontinluovutusohjelmat (omana työnä)

Asuntorakentaminen 2010-2019 (omana työnä)

Asuinalueiden monipuolisuuden tarkastelu sisältäen muun muassa rakennustyyppien, huoneistotyyppien ja hallintamuotojen tarkastelun (omana työnä)

Asumisen laaja tilannekuva

Selvitysvaiheen yhteenvetona muodostetaan Tampereen kaupunkiseudun asumisen tilannekuva, joka laaditaan seudullisesti tarkoituksemukaisella tavalla.

Tilannekuva sisältää tiiviin kuvauksen selvitysvaiheessa tunnistetuista ilmiöistä sekä analyysin niiden vaikutuksista. Tilannekuvassa tuodaan esiin sanalliset ja tarvittaessa kartalla vahvistetut johtopäätökset ja suositukset jatkotyölle. Tilannekuvaa käytetään asuntopolitiikan periaatteiden ja tavoitteiden asettelun pohjana sekä myöhemmin asuntopoliittisen ohjelman jalkauttamisessa kuntiin ja rakennesuunnitelmaan. (konsulttitoimeksiantona)

2. Seudun asuntopolitiikan periaatteiden ja tavoitteiden asettaminen

Selvitys- ja analyysivaiheen jälkeen määritellään kaupunkiseudun asuntopolitiikan tavoitteet ja periaatteet kuntien ylimmän johdon (kuntajohtajakokous) ja päättäjien (seutuhallitus ja kunnanhallitusten yhteiskokous) kanssa. Tavoitevaihetta pohjustetaan seudun asiantuntijatyöryhmille suunnatussa työpajassa. Asumisen tilannekuvan ohella pajojen taustamateriaaliksi laaditaan rakennesuunnitelman ja liikenteen tilannekuvat.

Periaate- ja tavoitevaiheessa määritellään esim. periaatteet kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen vyöhykkeiden ja erityyppisten asuinalueiden kehittämiseen sekä monipuolisen asuntotuotannon suuntaamiseen seudun veto- ja pitovoimaa vahvistavalla tavalla. Myös kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrään ja kohdentamiseen määritellään periaatteet ja tavoitteet.

Asuntopolitiikkaa käsittelevien periaatteiden ja tavoitteiden ei tarvitse rajautua vain asumiseen, sillä työpajoissa voidaan suunnata kehittämisperiaatteita myös myöhemmin päivitettävän seudun rakennesuunnitelman muille sisällöille, kuten liikennejärjestelmälle ja palvelu- ja viherverkon kehittämiseen.

3. Asuntopolitiikan jalkauttaminen: toimenpiteiden kuvaaminen ja seuranta

Työpajavaiheessa määritellyt Asuntopoliittisen ohjelman periaatteet ja

tavoitteet muotoillaan jalkauttaviksi seudulle ja kuntiin kuntien asiantuntijoille suunnatuissa työpajoissa keväällä 2021. Asuntopolitiikan toimenpiteet kohdentuvat pääosin seuraavalle kolmelle MAL-sopimuskaudelle. Toimenpiteiden muotoilussa tulee varmistaa seurannan edellytykset siten, että kaikki toimet ovat vuosittain seurattavia ja kuntien vaikutusvallassa olevia. Seuranta tapahtuu pääosin MAL-sopimuksen seurannan yhteydessä.

Asuntopoliittisen ohjelman valmistelun aikataulu

Selvitykset on ohjelmoitu valmistuviksi elokuun 2020 loppuun mennessä.

Selvitysvaiheen yhteenvetoraportti Asumisen laaja tilannekuva valmistuu syyskuun 2020 loppuun mennessä.

Työpajoina toteutettava Asuntopolitiikan periaatteet ja tavoitteet valmistuvat vuoden 2020 loppuun mennessä.

Asuntopolitiikan jalkauttamisen toimenpiteet ja seurantamittarit valmistuvat tammi-maaliskuussa 2021 toteutettavissa työpajoissa.

Tampereen kaupunkiseudun asuntopoliittinen ohjelma 2040 valmistuu kokonaisuudessaan hyväksyttäväksi ja edelleen lähetettäväksi kuntiin seutuhallitukseen kokouksesta toukokuussa 2021.

Asuntopoliittisen ohjelman tunnistetut sidosryhmät

Ohjelma valmistellaan Mastossa, mutta valmistelua on myös mahdollista avata sidosryhmille. Alle on listattu etukäteen tunnistettuja ja ohjelman kannalta tärkeitä sidosryhmiä sekä näiden osuutta ohjelman valmistelussa tällä hetkellä.

ARA: Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus seudulla (keskustelut käynnistetään selvitysten tulosten hahmottuessa)

Rakentajat (seudun tonttipäivässä)

Muut seututyöryhmät (kehittämispäivä)

Kuntien ylin johto ja päättäjät (3 työpajaa syksyllä 2020)

Tiedeyhteisö (Asuinalueiden eriytymiskehityksen tieteellinen ohry)

Muut seudut.

Asukkaat.

Toimeksiannon valmistelun aikataulu

22.1. Masto, 24.1. KJK - tarjouspyynnön hyväksyminen

24.1. -17.2. Hilma. Asuntopoliittisen ohjelman konsulttitoimeksiannon kilpailutus

21.2. Asuntopoliittisen ohjelman konsultin valinta.

2/2020toimeksiannon käynnistyminen

Kunnissa tehtävä taustatyö

Asuntopoliittisen ohjelman yhteydessä tuotettava väestösuunnite nojaa lähivuosien kasvun osalta kuntien tontinluovutusohjelmiin. Jotta konsulttien toimeksiannot voidaan käynnistää mahdollisimman nopeasti valinnan jälkeen, tulisi kuntien täyttää seututoimiston tuottamaan pohjaan omat tontinluovutusohjelmansa. Lisäksi Mastossa tulisi pohtia, onko konsultille tarpeellista toimittaa etukäteen seudun kuntien kasvutavoitteet ja väestösuunnitteet.

Kuntien yleiskaavat ja investointiohjelmat ovat tärkeässä roolissa Rakennesuunnitelman tilannekuvan muodostamisessa. Investointiohjelmat voidaan koota omana työnä kevään kuluessa tai valtuuttaa Rakennesuunnitelman tilannekuvaa valmisteleva konsultti tekemään tämä työ.

Vuoden 2020 työskentelyä varten kunnista kerätään seuraavat aineistot:

- *Tontinluovutusohjelmat*
- *Kuntien strategiset kasvutavoitteet ja väestösuunnitteet*
- *Kuntien yleiskaavojen investointiohjelmat*

Ohjelmien kautta tarkastellaan kolmea tulevaa MAL-sopimuskautta.

Toimeksiannon ohjaaminen

Toimeksianto on aikataulutettu Maston kokouskalenteriin sopivaksi siten, että konsultin työskentely etenee tiiviissä vuorovaikutuksessa Masto-työryhmän kanssa. Asuntopoliittisen ohjelman konsulttitoimeksianto on laajuudessaan sen verran vaativa, että on syytä pohtia, nimitetäänkö projektiryhmä toimeksiantoa ohjaamaan.

Työn etenemisestä raportoidaan kuntajohtajakokoukselle ja seutuhallitukselle.

Seutusunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela selostaa asiaa kokouksessa.

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liitteet.

- Asuntopoliittisen ohjelman (ja Rakennesuunnitelman) tilanneku-
van työsuunnitelmat
- Asuntopoliittisen ohjelman konsulttitoimeksiannon tarjouspyyntö

Kuntajohtajakokous 24.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

hyväksyä asuntopoliittisen ohjelman uudistamisen työsuunnitelman ja
tarjouspyynnön,

että seutujohtaja voi hyväksyä lopullisen työohjelman ja tarjouspyyn-
nön,

käynnistää kilpailutuksen, ja että kilpailutuksen kattohinta on 45 000
euroa, joka huomioidaan vuoden 2020 käyttösuunnitelmassa,

että asuntopoliittisen ohjelman uudistamisen ohjausryhmänä toimii
masto-työryhmä,

että asuntopoliittisen ohjelman uudistamisen projektityöryhmän ni-
meää seutujohtaja hankintapäätöksen yhteydessä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

12 § VIESTINNÄN KEHITTÄMISOHJELMA

Seutusihteri Pohjonen

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän vuoden 2020 yhtenä toiminnallisena tavoitteena on lisätä seutuyhteistyön tunnettuutta ja vaikuttavuutta viestinnän keinoin.

Taustaa

Seutuhallitus vastaa kuntayhtymän viestinnän järjestämisestä, ja on viimeksi 11.1.2018 hyväksynyt kuntayhtymälle viestintäperiaatteiden, joiden tarkoituksena on: 1) määrittää viestinnän tavoitteet ja periaatteet, 2) selkiyttää roolit ja vastuut viestinnässä, 3) kuvata viestinnän kanavat ja kohderyhmät ja 4) yhdenmukaistaa viestinnän toimintatavat.

Viestinnän tavoitteiksi asetetaan: tiedon lisääminen seutuyhteistyöstä sekä seudulla että valtakunnallisesti, tukea sisäistä yhteistyötä, tuetaan seutustrategian toteutumista, jaetaan tietoa tehdyistä päätöksistä ja tuetaan edunvalvontaa.

Seutuviestinnän kokonaisuudessa toteutetaan vaikuttajaviestintää, tapahtuma- ja hankeviestintää sekä säännön mukaista vuosikelloon perustuvaa viestintää. Seutuviestinnän kohteina ovat kuntayhtymän omat toimijat, työryhmät ja toimielimet, media, sidosryhmät sekä seudun asukkaat ja kansalaisyhteisöt.

Viestintäperiaatteissa ovat myös seutustrategiaan nojaavat perusviestit, viestintäkanavat ja -prosessit, määritellään vuosikello sekä vastuut ja roolit.

Toimintaympäristön ja seutuyhteistyön jatkuvan muutoksen vuoksi seutuviestintää on syytä aika ajoin arvioida ja sen pohjalta uudistaa vastamaan uusiin haasteisiin.

Tiedotussuunnittelija Johanna Kurela.

Viestinnän kehittämisohjelma pohjautuu syksyllä 2019 tehtyyn kartoitukseen, missä selvitettiin Tampereen kaupunkiseudun viestinnän nykytilaa ja tunnistettiin konkreettisia kehittämiskohteita. Viestinnän kehittämisen keskeisimmät teemat ovat saavutettavuus ja vaikuttavuus.

Lähtökohta

- kaupunkiseudulla on määriteltyinä viestinnän periaatteet (viestintästrategia), jotka päivitetty tammikuussa 2018
- valtaosaltaan edelleen ajan tasalla eikä muutostarvetta ole

–tavoitteet, perusviestit, kohderyhmät, vastuut ja prosessit ovat ennallaan

Kehittämissuunnitelman tavoitteena

- tunnistaa ne kohdat, missä operatiivista viestintää voi parantaa
- etsiä uusia keinoja tavoittaa ne kohderyhmät, joita ei vielä tavoiteta riittävän hyvin
- ehdottaa viestintään liittyviä kokeiluja
- viestintää ja sen kehittämistä rajoittaa päätoimisen viestijän puute
- kehittämissuunnitelma pohjautuu seututoimiston asiantuntijoiden, viestintäverkoston pj:n ja Jengan haastatteluun
- seudun viestintäverkosto käsitteli kehittämissuunnitelmaa 21.11.2019

Viestintäkanavien nykytila

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymällä on kolme verkkosivustoa: pääviestintäkanavana toimiva tampereenseutu.fi sekä tampereenseutu2040.fi ja seutufoorumi.fi. Tampereenseutu.fi-sivusto on vakiintunut viestintäkanava, jonka käyttö on tasaista. Viime vuoden aikana sivustolla vieraili keskimäärin 84 kävijää/arkipäivä. Kaikkiaan sivustolla katseltiin lähes 62.300 sivua.

Kuntayhtymän sosiaalisen median kanavista Twitterin ja Instagramin seuraajamäärät ovat tasaisessa kasvussa. Facebookin seuraajamäärä on vakiintunut.

Liitteessä on tarkempaa tilastotietoa Tampereen kaupunkiseudun verkkosivustosta ja sosiaalisen median kanavista.

Kehittämisen teemoina saavutettavuus ja vaikuttavuus

Tampereen kaupunkiseudun verkkosivut on uudistettava saavutettavuusvaatimuksia vastaavaksi syksyyn 2020 mennessä (laki digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta). Sivuston uudistuksen yhteydessä sen sisältöjä karsitaan, päivitetään ja täydennetään, rakennetta selkeytetään ja ulkoasua uusitaan. Henkilöstölle järjestetään saavutettavuuskoulutusta.

Vuoden 2020 aikana alkaa myös kaupunkiseudun viestinnän vaikuttavuuden voimistaminen. Seututoimiston asiantuntijoiden viestintävalmiuksia vahvistetaan ja heitä kannustetaan ottamaan näkyvämpi rooli oman substanssialansa keskusteluissa. Tulevina vuosina tavoitteena on myös toteuttaa seutuyhteistyöstä kertovia vaikuttavuusvideoita, joissa yhdistyy data ja tarina. Asiantuntijapiireissä näkymisen ja vaikuttavuuden vuoksi Tampereen kaupunkiseutu ottaa käyttöön LinkedInin.

Viestintäkartoituksessa nousi esiin ongelma organisaation käyttönimestä. "Tampereen kaupunkiseutu" on nimi, joka on liiaksi yleisnimen kaltainen ja jota on vaikea mieltää erisnimeksi. Selkeämmän ja vaikuttavamman viestinnän vuoksi kuntayhtymä tarvitsee brändinimen.

Tiedotussuunnittelija Johanna Kurela selostaa asiaa kokouksessa.

Liitteet

- Kuntayhtymän viestintäperiaatteet, SH 11.1.2018
- Viestinnän kehittäminen, tiivistelmä
- Viestinnän kehittämissuunnitelma

Kuntajohtajakokous 24.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

merkitä tiedoksi viestinnän kehittämisen selvityksen,

käy ohjaavan keskustelun seutuviestinnän kehittämisestä ja

että seutuviestinnän kehittämisohjelman toteuttaminen käynnistetään.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

13 § KAUPUNKISEUDUN KUNTAYHTYMÄN ASiantuntijuuden Kehittäminen

Tausta ja nykytila

Seutuyhteistyö nojaa kuntayhtymän perustamissuunnitelmaan, seutu-strategiaan, rakennesuunnitelmaan ja MAL-sopimukseen. Kunnat oh-jaavat toimintaa ja resursseja näiden pohjalta talousarviossa. Keskeiset resurssit ovat kuntayhtymän neljä asiantuntijaa yhteistyön eri sekto-reilla. Asiantuntijoiden lisäksi seutuyhteistyön vaikuttavuus syntyy seu-dullisissa työryhmissä, joiden kautta yhteistyö konkretisoituu ja tulee vaikuttavaksi.

Vuoden 2017 seutustrategia – Tulevaisuuden kaupunkiseutu - sisältää kolme teemaa 1) Lisää kilpailukykyä 2) Kasvulle kestävä rakenne ja 3) Hyvinvoiva yhteisö. Seurantakatsauksen mukaan strategian toteutus etenee hyvin – vahvimmin teemassa 2 ja haasteellisimmin teemassa 1.

Strategia ohjaa työskentelyn rakennetta ja siinä keskeisten seututyöryh-mien muodostamista ja tavoitteita. Uuden strategian myötä rakennetta uudistettiin 2017 nimeämällä neljä päätyöryhmää. Lisäksi linjattiin, että hyvinvointipalvelujen ja infra-palvelujen (rakennettu ympäristö) yhteis-työ kootaan Hyvinvointiympäristö-ohjelman alle. Tavoitteena oli lisätä teemojen vaikuttavuutta ja sektoreiden yhteistyötä. Strategian toteu-tuksessa seutuyhteistyö on osoittautunut vahvasti poikkialaiseksi. Asi-antuntijat ja työryhmät työskentelevät tiiviissä yhteistyössä seudullisten ilmiöiden pohjalta.

Nykyisessä työskentelyrakenteessa on tunnistettavissa suunnittelullinen taso, joka tähtää kuntapäätäjien sitoutumiseen ja johon usein viitataan yhteistyön strategisena tasona. Tasolle sijoittuvat ns. MAL-suunnittelu ja MAL-instrumentit sekä vastuutyöryhmät Masto ja liikennejärjestel-mätyöryhmä ja niiden asiantuntijavalmistelijat. Työskentelyn tähtäin on pitkä.

Konkreettisia toimenpiteitä painottava operatiivinen taso varmistaa suunnitelmien toteutumista, tähtää nopeampiin muutoksiin, yhteisiin toimintatapoihin ja yhteiseen kehittymiseen. Työstä vastaavat sivistys-johtajien (HYPA) ja teknisten johtajien työryhmät (INFRA) sekä niiden asiantuntijavalmistelijat.

Kaikkien työryhmien missiona on edistää rajatonta Tampereen seutua ja rakentaa kuntien välistä luottamusta hankkeiden ja yhteistoiminnan kautta omalla tasollaan. Seutuyhteistyön vahvuutena onkin yhteistyön eri tasojen läpäisy sekä monialaisuus verrattuna esim. Helsingin seudun

organisoi tuun yhteistyöhön. Tampereen seudun yhteistyön tuloksellisuus ja vaikuttavuus tunnistetaan kansallisesti.

Tulevaisuus

Hyvistä tuloksista ja palautteesta huolimatta kuntayhtymän mahdollisuuksia uudistua on aika-ajoin hyvä pysähtyä pohtimaan. Tällainen mahdollisuus tarjoutuu, kun kuntayhtymän kehittämispäällikkö Ritva Asula-Myllynen siirtyy uuteen tehtävään, ja linjataan rekrytoitavan kehittämispäällikön tehtäväkuvaa ja siihen kytkeytyvää työryhmätyökentelyä. Infrapalvelujen kehittämispäällikön top 10 tehtävälisteraus on liitteellä. Tehtävän pitkäaikaisena ja viime aikoina vahvistuvana teemana on seudullinen ilmastotyö, jossa kaupunkiseutu on maan kärkijoukoissa.

Täytettävän tehtävän fokusta pohdittaessa tulee tunnistaa toimintaympäristön muutostrendit ja valita niistä ilmiöt ja teemat, jotka ovat vahvistuvia, seudullisia, joilla voidaan tukea Tampereen seudun kansallista asemaa ja seudun kuntien edelläkävijyyttä. Tällöin huomio kiinnittyy hitaasti etenevien muutosten kuten mm. globalisaation, kaupungistumisen, digitalisaation ja ilmastomuutoksen hallintaan ja hyödyntämiseen. Unohtaa ei sovi myöskään yleistä turvallisuuskehitystä tai tuoreita väestökehitysennusteita, jotka johtavat kaupungit ja seudut kilpailuun työikäisestä väestöstä.

Kaupungistuminen on seudun kuntia vahvasti yhdistävä teema, ja siihen liittyen Kaupunkipolitiikan uusi aika –julkaisu tunnistaa seuraavat nousvat ilmiöt 2020-kaupunkipolitiikassa:

- 1) Kasvupolitiikan kovat ja pehmeät paketit
- 2) Supistuvat alueet kaupunkipolitiikan varjona
- 3) Metropoli värittää kaupunkipolitiikkaa
- 4) Ruuvi kiristyy liikkumisen päästöjen vähentämisessä
- 5) Laatu kiilaa määrän rinnalle kaupunkisuunnittelussa
- 6) Uusia puitteita tekemisen demokratialle

Seutufoorumissa kuultiin lisäksi asiantuntijapuheenvuot, jotka alleviivasivat perusstrategioita täydentäviä viekkotelustrategioita (kaupunkiyhteisö ja 4. sektori) ja viekkousstrategioita (mukavat paikat menestyvät ja tapahtumat) sekä valovoimaisuustekijöitä (erottautuminen, jotain spesiaalia) sekä kipinätekijöitä (yhteinen tekeminen, tulevaisuuden usko, tunne).

Seutujohtaja alustaa keskustelua kokouksessa.

Kehittämispäällikkö Ritva Asula-Myllynen on irtisanoutunut virastaan 2.1.2020. Tavoitteena on julkaista hakuilmoitus kehittämispäällikön tehtävästä tammikuussa 2020.

Seutusihteeri Pohjonen

Kuntajohtajakokouksessa 10.1. päätettiin, että asian käsittelyä jatketaan laatimalla seutuyksikön osaamiskartoitus.

Liitteet:

- Esittelyaineisto/PP-esitys, toimitetaan myöhemmin
- osaamiskartoitus, toimitetaan 22.1.2020

Oskari Auvinen, Jaakko Joensuu ja Heidi Rämö osallistuivat kokoukseen Skype-yhteydellä.

Kuntajohtajakokous 24.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

käydä ohjaavan keskustelun rekrytoitavan kehittämispäällikön osaamisalueesta.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asian käsittelyyn palataan seuraavassa kokouksessa.

Reija Linnamaa ja Päivi Nurminen valmistelevat asiaa.

14 § TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT

Seutujohtajan infoasiat:

MAL-sopimusmenettelyä voidaan laajentaa Jyväskylän, Kuopion ja Lahden kaupunkiseuduille. Selvitys on valmistunut 17.1.

Selvityksessä on kuvattu MAL-sopimusmenettelyn tarkoitusta ja sisältöä, arvioitu selvitysalueita MAL-näkökulmasta sekä tuotu esille niiden tavoitteita sopimusvalmisteluun.

Selvityksen johtopäätöksissä selvityshenkilö, Matti Vatiilo, suosittelee, että selvitysalueilla käynnistetään MAL-sopimusneuvottelut valtion ja kaupunkiseutujen kesken mahdollisimman pian. Selvityshenkilö esittää myös, että nykyisiä sopimusvalmisteluista tehtäisiin evaluointi projektihallinnan edelleen kehittämiseksi.

Perlacon Oy on toteuttanut Kuntaliiton ja maakuntien liittojen tilaamana selvityksen väestönmuutosten ja muuttoliikkeen taloudellisista vaikutuksista alueille. Pirkanmaa oli yksi kuntakohtaiseen tarkasteluun syvennetyistä maakunnista. Selvityksessä on tuotettu Pirkanmaalle maakunta- ja kuntakohtaiset ennustelaskelmat väestön ikärakenteen muutoksesta ja muuttoliikkeestä sekä näiden vaikutuksesta kuntien palvelutarpeeseen ja käyttöomaisuuteen vuoteen 2030 saakka. Selvitys tarjoaa konkreettista tietoa tulevaisuutta koskevaa keskustelua pohjustamaan. Tällainen näkymä piirtyy esiin, jos kehitys jatkuu trendinomaisesti nykyisellä vauhdilla, käynnissä olevaan suuntaan.
(Aineistot ovat liitteenä)

Kuntajohtajien info- ja keskusteluasiat:

Mikko Nurminen ja Eero Väätäinen kertoivat Suomi-ratahankkeen tilannekatsauksen.

15 § SEURAAVAT KOKOUKSET

10.1.,
Maan ja lumen vastaanotto
Lakeland Tampereen seutu, tilannekatsaus
Kuntayhtymän asiantuntijuuden kehittäminen

24.1.,
HLT-lisäotos
Aspol-tarjouspyyntö
Hyvinvointi-indeksi työohjelma
Viestinnän kehittäminen

7.2., Peruttu

21.2.,
BT ajankohtaiset
YK-rakenteen ilmastovaikutukset, seuranta
MAL4-sopimuksen hyväksyminen???

6.3.,
Tilinpäätös
Virkistysreitit, toimenpideohjelma

20.3.,
Elinvoimavyöhykkeet (ELY)
Edunvalvonta/toimintamalli

3.4.,
MAL-seuranta

17.4.,
BT ajankohtaiset

30.4.* *torstai
Strategian arviointi, työsuunnitelma

SEUTUPÄIVÄ 26.5.2020 Tampereella.

15.5., 29.5., 12.6., 26.6.
ASpol-väliraportointi
VLJS, tilannekatsaus
Seutuliike, toimeenpano-ohjelma
Lakeland-Tampereen seutu, toimintamalliratkaisu

heinäkuussa ei kokouksia

7.8., 21.8., 4.9., 18.9., 2.10., 16.10.** , 30.10., 13.11., 27.11., 11.12.

**syyslomaviikko

16 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.25.